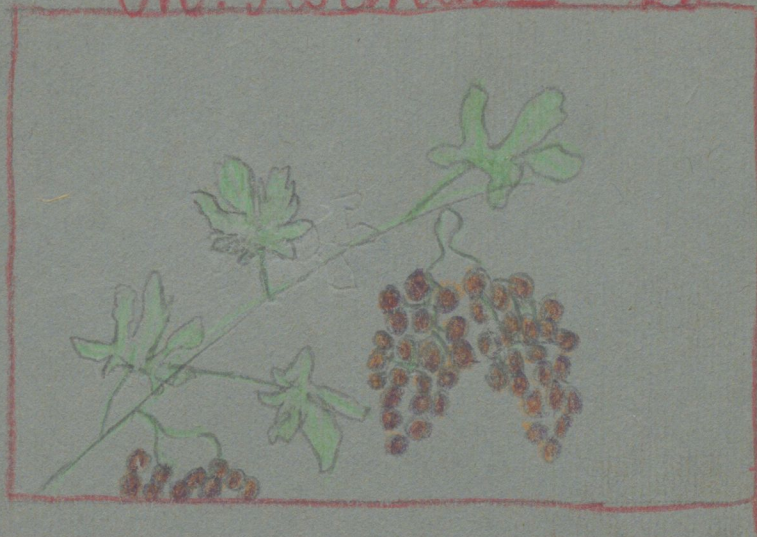

M. Parmas II = kl

N. 4.

Sūgisaias jā pōllul.

PEDAGOOGIKA
ARHIIVMUUSEUM
FOND K39292-4

Ammu see oli, kui emaga
 aias
 taimi ma tippisin mullasse.
 Ammu see oli, kui ilusais
 õites
 õunapuul ehtis end suvele!

21
Kündja laul.

Rutta, rutta, ruunakene,
vea vagu virgaste!
Õhtu sõuab, õhtu jõuab,
pea raugeb päikene

Ribake veel linamaada,
seitse sülda laiuti,
ülesse meil ühes aada
liginera õhtuni.

Rutta, rutta, ruunakene,
vea vagu virgaste!
Õhtu sõuab, õhtu jõuab,
pea raugeb päikene.

3
Õunapuu.

Puu, mis ma istutasin, sai meie
maja kaunimaks ehteks. Magus
vili, mida teie ise praegu maitsete,
on mulle aastate jooksul mitusada
krooni sisse toonud. Selle raha
eest asutasin viljapuuaia ja ehi-
tasin uue elumaja. Puudust ega
nälga pole meie seitsaadiik enam
näinud."

Mõistatis: Pesa maas,
munad taevas?

Vastus: Õunapuu.

Pöllutööriistu.

Reha.

Vikat.

Labidas.

Sirp.

Aiastööd.

Yunvili.

POREAND,

PEET,

RE DIS,

si Bul.

Zuuvili.

Porgand,

Reeis,

Kartul

Libul,

Peet,

Petersell,

Juurvilje.

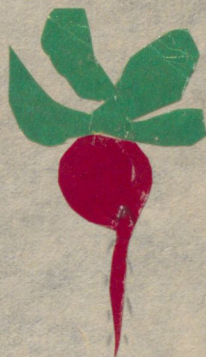
PORGAND

PEET.

SIBUL

REDIS

Aedviljadest.

Aedvilju kasvatakse aedades palju. Neist valmistatakse maitsev toitu. Aedvilju on mitmesorti. Juurviljad mille juuri sööme, nagu porgand, peet, kaalikas, redis, naeris, mädarõigas. Osal aedviljadel sööme nende lehti, nagu kapsal, salatil, spinatil. Vilju sööme aga tomati, kurgi ja kõrvitsa taimedel. Sibulal sööme juuri ja lehti.

Kuidas hoiame aedvilju
ületalve.

Porgandid, petersellid ja selli-
did paneme liivasse. Kapsad
ja kurke hapendame. Värsked
kapsad riputame lakke. Kaalikad
ja peedid paneme keldrisse
kasti või kuhja. Tomatid pane-
me turbamullasse, Herneid ja
ube kuivatatakse.

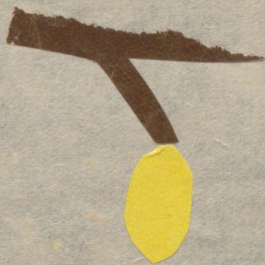
Kartuleid vācmaš. Maris Germas

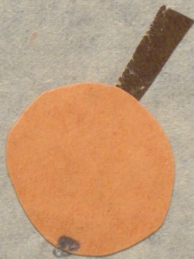
Puuvilju

Õun.

Ploom.

Apelsin.

Sidrun.

Puuvili

Õun.

Pirn.

Ploom.

Kirss.

Kreek.

Viinamarjad.

Lidrun.

Apelsin.

Paradiisi õun.

Puuvili.

ÕUN

PLOOM

VIINAMARJAD

KIRSS

PIIR

M. Parmas.

Minu aiake.

Leidsin ükskord tärnalt väi-
 kese kasekese, mille istutasin
 kuuri kõrvale. Kord-korralt
 leidsin ikka taimed ~~juurde~~,
~~mis~~ istutasin samasse kuuri ~~kõrvale~~.
 Varssti oli seal nupulju tai-
 mid, et moodustasid väike-
 se aiake. Kui ema kevadel
 suurde aeda ~~seemneid~~ külvas, andis
 ta mullegi igast sordist na-
 tuke seemet ja minagi külvas
 sin ~~neid~~ oma väikesesse aeda. Vars-
 ti kinkis ema mulle veel väi-
 kese peenra jaoks maad, kus
 kasvarad ainult lilled.

Prägu õitserad need.

Oma aiakese eest pean ma
ise koolt kandma; ~~Surel~~ kast
ma ja umbrohuist puhastama.

5 -

Puurvilja vaas.

Lilli

Saisalill.

Nelk.

Tulpr.

Göncill.

Melespea.

Puuvilja alus

M. PARMAS

Marijaks ja lind.

Lügislehed.

YÄHER

TAMM

KASK

Porgandeid ja sigureid

kaevamas

Juba lä-^{kaevamas}he-nes miik-li-päev.
 Ai-ast o-lid her-ne-kõd-rad
 kor-ja-tud ja õu-nad ma-ha
 võe-tud. Kõõd tuli järg por-
 gan-di-te-le ja si-gu-ri-
 te-le. E-ma vāt-tis i-se laia-
 horu-li-se mul-la-har-gi
 ja vi-ka-ti, mei-le an-dis
 re-ha ja kor-vid ae-da vi-a.
 Juur-vil-ja peal-sed nü-tis
 ta enne pee-nar-delt ja ri-
 sus nad kak-ku lao-ma-de-
 le toi-duks.

Lapse (2) armastus. (3)

"Ühes (2) perekonnas (4) oli (2)
kaks (1) last. (1) Ema (2) armas =
tas (3) lapsi (2) väga. (2) Ka (1) lap=
sed (2) olid (2) oma (2) ema (2) vas=
tu (2) hääd. (1) Kord (1) ütles (2)
noorem (2) vend: (1) „Armas (2) ema, (2)
sa (1) ei (1) saa (1) mind (1) nü (1)
armastada (4) kui (1) mina (2)
sind. (1) - „Sa (1) mõtled (2) väga (2)
pahasti, (3) tähendas (3) seepää=
le (3) ema. (2) „Aga, (2) ema, (2)
seletas (3) poeg, (1) „sul (1) on (1)
ju (1) kaks (1) poega, (2) aga (2) mi=
nul (2) üks (1) ainuke (3) ema. (2)

Mari Parmas.

Etteütlus.

Vanaema ja lapsuke.

Elas vanaemake oma lapselapsega. Lapselaps oli väike ja magas sageli. Vanaema küpsetas leiba, pesi pesu, õmbles ja hooldis nii enda kui ka oma lapselapse eest. Vananes vanaemake. Lapselapsest aga sirguis kena naine. Vanaemakese jõud oli otsas. Ta magas sageli. Koor naine küpsetas nüüd leiba, pesi pesu,

õmbles ja hoolitses nii en-
da kui ka oma vanema
eest.

5.

Enna.

Rahvamurd on lapsukese
oma emast emale kandnud.
Lapsuke jookseb, kisendab
ja otsib oma ema. Rahvas
küsis lapselt: „Missegu
on su ema?” Ja lapsuke
hädaldab läbi pisarate:
„Kas teie siis ei tea, et mu
ema on kõigist kõige parem.”

Kahesilbilisi sõnu.

Koju, väike, oli, tädi, juures,
külas, olnud, tädi, andnud,
saia, kooki, moosi, kohvi, tädi,
näitas, talle, pörsaid, parte,
oli, aga, mõne, päeva, pä-
rast, hakkas, tundma, viga,
küsis, tädi, vastas, Viu, aga,
päris, tädi, Viu, palgeid,
koju, Viu.

V A B A T ö ö

Kahe talu tuled.

Ta-lu pe-re-nai-ne kat-tis
i-gal õh-tul lee-tu-le tu-ha-
ga kin-ni, et söed hom-mi-
kuks ä-ra ei kus-tuks ja mõ-
ni tu-le-sä-de lah-ti ei pää-
seks. Kuid tei-se ta-lu pe-re-
nai-ne ei kand-nud o-ma
lee-tu-le eest su-gu-gi hoolt.
Ta ei kat-nud sü-si kin-ni,
vaid tõu-kas tuld ja-la-ga,
nii et sä-de-med ai-na lend-
le-sid.

Maris Parmas II^a kl.

Reks.

"Aga nüüd, Reks, tule ja loe,
mis selles tükkis jutustatakse!"
hüüdis Ats. Reks nuusutas raamatut ja tähendas: "Lugemine pole minu töö. Ma kaitse sinu isa kodu, õõsiti ei maga, haugun, hirmutan kurje inimesi, käin jahil, kannan keppi. Kas sellest veel ei piisa?"

Uhetäheline silp.

Emale, lauale, ärist, tuupa,
 käia, asus, ära, oli, aga, ise,
 enam, elasi, ometi, inimesed,
 epjotsa, ega, ajal, oma, elus,
 isa.

M. Parmas.

Etteütlus.

Lügis.

Lügis on käes. Päike ei pais-
ta enam nii soojasti. Lin-
nud on ära lennanud. Vih-
ma sajab igapäev. Täna-
vad on porised. Kõle tuul
puhub üle maa. Lapsed pea-
vad taas olema. Loodus
magab. Lügis on tulnud.

Hommik.

Päike tõuseb hommikul.
Ohk on siis värskel. Linnud
laulavad punde okstel.

Inimesedki täusevad magamast.
Kad võivad tulla. Algab töö.
Kõik askeklavad virgasti.
Puhub make tuul. Tore on liikuda
hammitkul värskes õhus.

VVV 5.

Ühetäheline silp.

Õli, riikil, isa, ema, õlid, õra,
 asus, riikilt, ^{üh}apardust, õli, asi,
 isa, ema.

Ühes, õli, ema, õlid, ema, ema,
 ema, ema, alga, ema, alga, ema.

Isaunistus

M. Parmas.

Etteütlus.

Müsu sai püma.

Müsu tahtis püma. Tajoob-
sis karjaada. Pää^l hüpsis
vana Liina lehma. Müsu
istus Liina kõrval. Ta pöö-
ris pää^l viltu ja näugus hale-
dasti. Pⁱn oli lohukesega
kivi. Liina kallus sellesse
püma. Müsu lakkus man-
ga.

Kiisukesel hakkas
häbi.

Kass püüdis leevikese kin-
ni ja hakkas teda murd-

ma. Seda nägi **Ainok**.
„**L**ase ruttu lahti keevike!”
Hüüdis **Ainok**. **K**assil
hakkas häbi ja ta laskis
keevikese lahti. **L**innuke
lendas siis suure kuuse
otsa ja vaatas säält
tänuhikult **Ainok**esele.

Sugislehti.

KASK

SIREL

KIRSS

PIHLAKAS

KASTANI

Mõistatise.

1. Preili tares, plett väljas. (Porgand.)
2. Pealt kullakarvaline, seest siiruviruline. (Sibul.)
3. Lipp lipi peal, lapp lapi peal ilma nõela pistmata. (Kapsas.)

Möödunud suvi, kõik lilled ja linnud.

Lügis on õuest meil õrnuse viinud, ilmastik tormiks on paisutand tuule.

Meeles on suvi ja looduse huule.